

Förslag på förändringar i Renhållningstaxan 2020

Sammanfattning

I arbetet med Avfallsplan 2030 är en remissrunda genomförd och styrgruppen har erhållit återkoppling från ägarkommunerna vilket nu arbetas in i dokumentet. Gruppen ser samtidigt över kommunernas Renhållningsföreskrifter. Dagens föreskrifter arbetades fram i samband med gällande Avfallsplan 2020, beslutades år 2011 och gäller fortfarande. Dessa är därför i behov av att uppdateras. Gruppen är överens om nödvändigheten av att uppdatera föreskrifterna några gånger under nästa avfallsplanperiod för att hålla dessa aktuella.

Arbetet med Hushållstaxa 2020 sker i samverkan med ovanstående översyn av kommunernas Renhållningsordning. Genom att bättre samordna förutsättningar och regelverk mellan dokumenten Hushållstaxa och kommunernas Renhållningsföreskrifter vinner båda dokumenten på ökad tydlighet och användbarhet.

Under 2018 fortsatte hushållen att i ökad utsträckning välja sorterade alternativ. Vid årsskiftet hade 65,5 % av kunder boende i enbostadshus valt olika alternativ för utsortering av matavfallet. En ökning från föregående års andel på 61,4 %. Motsvarande andel avseende flerbostadshus var 44,2 %, att jämföra med 40,6 %. Utvecklingen ligger i linje med avfallsplanens mål och därmed SRVs målsättningar. Under 2019 planeras för en fortsatt ökning med 12-15 % samtidigt som uppföljningen av sorteringsgraden skall identifieras och hushållen inspireras till ökad sortering.

Samtidigt som hushållens möjlighet till källsortering ökat har även den taxefinansierade verksamheten förbättrat resultatet för att nu vara i balans. Det finns dock en risk att de behandlingsavgifter som SRV erlägger till materialproducenter och kraftvärmeverk fortsätter att öka under de närmaste åren. För att möta dessa prognostiserade kostnadsökningar samt ha möjlighet till fortsatt utveckling av SRVs erbjudande till sina kunder behöver taxans intäkter stärkas.

Sammanfattningsvis föreslås följande förändringar i taxan:

1. Generell taxereglering enligt Avfall Sveriges index A12:1MD.
2. Ingen förändring av hämtningsavgiften för tjänsterna Sorterahemma samt Källsortering av matavfall.
3. Höjning av grundavgiften för enbostadshus och för flerbostadshus.
4. Ökat incitamentet för ägare av flerbostadshus att erbjuda möjlighet till grovavfallssortering.
5. Övergångstaxan avslutas, fastland.
6. Övergångstaxan avslutas, skärgård.
7. Matavfallssortering för boende i fritidshus med tillgång till gemensamhetsanläggning.

I slutet av detta dokument finns en konsekvensanalys av resultatet av taxeförändringarna.

Förslag

1. Generell taxereglering enligt Avfall Sveriges index A12:1MD

SRV använder Avfall Sveriges index A12:1MD vilket bedöms som det index som speglar SRVs kostnadsstruktur bäst. Indexberäkningen baseras på utvecklingen med mars som basmånad.

Förändringen enligt index A12:1MD mellan mars 2018 och mars 2019 ger en taxehöjning på 3,84 % vilket SRV föreslår för samtliga tjänster i taxan om inte undantag anges nedan. Under förutsättning att nuvarande trend består harmoniserar taxeökningen med förväntad ökning av styckkostnaderna.

2. Ingen förändring av hämtningsavgiften för tjänsterna Sorterahemma samt Källsortering av matavfall

Målsättningen är att öka källsorteringen och SRV erbjuder därför boende i enbostadshus två alternativ. Hushållen kan välja tjänsten Källsortering av matavfall eller tjänsten Sorterahemma.

Utvecklingen för de källsorterade tjänsterna är positiv. Under 2018 ökade antalet hushåll som valt tjänsten Sorterahemma med drygt 12 %, samtidigt ökade antalet hushåll som valt tjänsten Källsorterat Matavfall ökade med 10 %. Andelen hushåll som hade möjlighet att källsortera växte därmed under året med drygt 4 % -enheter till 66 %. Målsättningen under 2019 är att fortsätta tillväxten av hushåll boende i enbostadshus som valt källsortering för att nå en täckningsgrad på 69 % vid årsskiftet. Utvecklingen de första fyra månaderna följer plan.

Om kunden väljer tjänsten Källsortering av matavfall förutsätter det att förpackningar sorteras och lämnas vid någon av FTIs (Förpacknings- och Tidningsinsamling) återvinningsstationer. Tjänsten Sorterahemma förenklar hanteringen för hushållet.

I juni 2019 tog regeringen beslut om ett utökat producentansvar för förpackningar. Regeringens utredare förutsätter en samverkan mellan förpackningsproducenter, kommuner och återvinningsföretag.

För att möta ovanstående beslut har Avfall Sverige, SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) samt FTI arbetat fram en samverkansplattform. Syftet med samarbetet är att:

- gemensamt verka för att de föreskrifter och vägledningar som tas fram genom Naturvårdsverket kan användas av FTI och kommunerna på ett rationellt sätt.
- i nästa steg ta fram standardiserade överenskommelser som kan användas mellan FTI, kommuner och andra utförare för insamling och återvinning. I detta arbete kan andra deltagare såsom fastighetsägare och företrädare för privata insamlare och återvinnare delta.”

I samverkansplattformen finns följande beskrivet:

Det är mot denna bakgrund vi ska se den överenskommelse och samverkansplattform som parterna Förpacknings- och tidningsinsamlingen, Avfall Sverige och SKL utvecklat. Syftet är dels att bidra till Naturvårdsverkets arbete med implementering och uppföljning av nya förordningar på området samt dels ge rekommendationer till landets kommuner om hur samarbete med tillståndspliktiga insamlingssystem, TIS, kan ske på bästa sätt.

[...] Gjorda investeringar av kommuner, fastighetsägare och producenter värnas och ses som startpunkt för utbyggt insamlingssystem när så är lämpligt. En samordning med kommunala system eftersträvas.

(sid 3)

SRVs prisbild för de två sorterade tjänsterna är med den miljöstyrande taxan låg i jämförelse med andra kommuner som har en utvecklad källsortering. Med utgångspunkt från detta pågår en analys om prissättningen av dessa tjänster på längre sikt. SRV inväntar nu vilken lösning och affärsmodell som förpackningsproducenterna kommer att föreslå för samverkan inom SRVs ägarkommuner.

Lagtexten är tydlig avseende förpackningsproducenternas ansvar för insamling samt finansiering av ett fastighetsnära insamlingsystem. Lagtexten öppnar samtidigt upp för olika samverkansformer för att genomföra detta. Därmed är det inte klarlagt hur insamlingsystemet kommer att se ut i framtiden. Vilken roll kommer SRVs tjänst Sorterahemma att ha? Hur kommer förpackningsproducenternas samverkan med kommunernas hämtning av mat- och restavfall att se ut?

Mot bakgrund till ovanstående är SRVs förslag att hämtningsavgifter, förutom föreslagen indexreglering, behålls oförändrade under år 2020 för tjänsten Källsortering av matavfall samt för tjänsten Sorterahemma.

3. Höjning av grundavgiften för enbostadshus och för flerbostadshus

Grundavgifterna skall täcka kostnaderna för återvinningscentraler, för hanteringen av farligt avfall samt för den taxefinansierade verksamhetens overheadkostnader.

Eftersom SRVs återvinningscentraler är populära har inlämnade volymer successivt ökat. Till detta har behandlingsavgifterna som SRV erlägger till materialproducenter och kraftvärmeverk ökat markant de senaste åren.

För att kompensera för dessa ökade kostnader behöver SRV höja grundavgifterna. Förslaget är en höjning i taxa 2020 med 10 %, förutom föreslagen indexreglering. Detta innebär en höjning för hushåll i enbostadshus med 89 kr/år inklusive moms (71 kr/år exklusive moms) och med 41 kr/år exklusive moms för hushåll i flerbostadshus. Grundavgiften för fritidshus lämnas orörd förutom föreslagen indexhöjning.

4. Ökat incitament för ägare av flerbostadshus att erbjuda hushållen möjlighet till grovavfallssortering

SRVs återvinningscentraler byggdes för att hushåll i enbostadshus skulle kunna lämna sitt grovavfall. Successivt har även hushåll boende i flerbostadshus fått tillträde till dessa centraler. Detta innebär dock inte att allt avfall från dessa hushåll ska transporteras till återvinningscentral. I kommunens nuvarande renhållningsföreskrifter står att "ägare till flerbostadshus skall säkerställa att den som äger ett flerbostadshus ska ordna sortering och hämtning av grovavfall." I arbetet med nya renhållningsföreskrifter ingår att tydliggöra hanteringen av grovavfallet. För boende i enbostadshus är våra åtta återvinningscentraler en bra och populär möjlighet att lämna och att sortera grovavfall. För boende i flerbostadshus finns flera alternativ. I nuvarande föreskrifter står det att "Den som äger ett flerbostadshus ska ordna sortering och hämtning av grovavfall". Detta öppnar upp för olika lösningar. Hushåll som ges tillgång till ett grovsoprum, hushåll som ges tillgång till en container vår/höst samt hushåll som hänvisas till en av SRVs återvinningscentraler.

Erfarenhetsmässigt finns det stora fördelar för boende att kunna lämna sitt grovavfall i närheten av bostaden. Detta accentueras vid nybyggnation med ökade miljökrav och lägre planerat bilinnehav. Grovavfallet utblir inte varför både kundmiljö och sorteringsgrad i befintliga miljörum blir lidande.

När återvinningscentralerna nu har öppnats upp för boende i flerbostadshus bör grundavgiften för hushåll boende i flerbostadshus utan grovsoprum höjas. Detta för att skapa ett styrmedel för nuvarande fastighetsägare samt för pågående och kommande byggprojekt.

Taxan ger i dag möjlighet för fastighetsägare att exkludera grovsoprum. Grundavgiften år 2019 är då 73 kr/år högre per hushåll jämfört med fastigheter med grovsoprum. För att öka incitamentet föreslås att denna differens ökar med 100 kr/år och hushåll.

5. Övergångstaxan avslutas, fastland

Den övergångstaxa som infördes i Hushållstaxan år 2012 tas bort år 2020. Under dessa år har fordonsparken successivt förändrats genom att tvåfacks sidlastare kompletterat tidigare baklastade fordon. Därigenom kan SRV nu hämta mat- och restavfall från enbostadshus med en miljöeffektiv logistik.

Övergångstaxan för flerbostadshus kunde avslutas inför år 2019 då alla ägare till flerbostadshus hade erbjudits möjligheten att välja sortering av matavfall för hushållen.

Hushåll i några samfälligheter är de sista som under 2019 kommer att få erbjudande om matavfallssortering. SRV för nu diskussioner tillsammans med dessa samfälligheter om lämplig logistik för en ny alternativt kompletterad gemensamhetsanläggning. De måste finna en lösning i egen regi alternativt i samråd med berörd kommun. Vi möter därmed det krav som regeringen ställde i sitt beslut juni 2018 om krav på möjlighet till matavfallssortering senast år 2021.

Från år 2020 ställs hushåll boende inom de föreningar som inte lyckats finna en lösning för sortering av matavfall om till abonnemang Osorterat.

Bedömningen är att ungefär 1 500 hushåll fortfarande har övergångstaxa vid utgången av 2019. Om alla dessa kunder skulle välja abonnemang Källsortering av matavfall skulle SRVs intäkter minska med 0,1 MSEK. Om de i stället väljer abonnemang Osorterat ökar intäkterna med 1,1 MSEK vilket ger SRV ett bättre ekonomiskt resultat men är inte den lösning vi önskar.

6. Övergångstaxan avslutas, skärgård

Permanentboende i Haninge och Nynäshamns skärgård har inte möjlighet att sortera ut matavfallet. Hämtning av avfall i Skärgård är ett av de uppdrag som SRV använder extern leverantör till. Vid den senaste upphandlingen ingick även möjlighet till Skärgårdshämtning.

Med den möjligheten planerar SRV att även erbjuda boende på Ornö och Utö att kunna sortera matavfallet. I nuläget är det c:a 470 hushåll som kommer att erbjudas denna möjlighet.

7. Matavfallssortering för boende i fritidshus med tillgång till gemensamhetsanläggning

SRV erbjuder inte hushåll i fritidshus möjlighet att sortera sitt matavfall. I ett första steg planerar SRV att erbjuda boende i fritidshus med tillgång till en gemensamhetsanläggning denna tjänst.

Konsekvensanalys av föreslagna förändringar, resultat.

Beskrivning:	Effekt 2020, mkr (exkl. moms)	Kommentarer:
Generell taxereglering enligt Avfall Sveriges index A12:1MD	0,0	Förutsätter att nuvarande inflationsnivå består samt att styckkostnader av andra skäl inte stiger mer än indexhöjningen.
Ingen förändring av hämtningsavgiften för tjänsterna Sorterahemma samt Källsortering av matavfall	0,0	
Höjning av grundavgiften för enbostadshus och för flerbostadshus.	7,5	Höjning med 10 %.
Ökat incitamentet för ägare av flerbostadshus att erbjuda möjlighet till grovavfallssortering.	1,3	Baseras på att 25 % av hushållen som 2019 inte har tillgång till ett grovsoprum ges möjlighet till det.
Övergångstaxan avslutas, fastland.	0,5	Baseras på att 50 % väljer en sorterad lösning.
Övergångstaxa avslutas, skärgård.	-0,5	Baseras på att 50 % väljer en sorterad lösning.
Matavfallssortering till fritidshus, gemensamhetsanläggningar.	-1,0	
Summa	7,8	

Taxeförändringar per hushåll, inklusive indexuppräknings med 3,84 % för år 2020. Exempel:

	Taxa 2019	Taxa 2020	Differens
Enbostadshus			
Osorterat	2 630 kr/år (inkl. moms)	2 821 kr/år (inkl. moms)	7,3 %
Matavfallssortering	1 788 kr/år (inkl. moms)	1 948 kr/år (inkl. moms)	8,9 %
Sorterahemma	2 258 kr/år (inkl. moms)	2 435 kr/år (inkl. moms)	7,8 %
Flerbostadshus			
Grundavgift, med grovsoprum	504 kr/år (inkl. moms)	573 kr/år (inkl. moms)	13,7 %
Grundavgift, utan grovsoprum	595 kr/år (inkl. moms)	803 kr/år (inkl. moms)	35,0 %
Restauranger och storkök			
Osorterat, 660 kärl	13 033 kr/år (inkl. moms)	13 534 kr/år (inkl. moms)	3,8 %
Brännbart 660 kärl, Matavfall 140 kärl	11 845 kr/år (inkl. moms)	12 300 kr/år (inkl. moms)	3,8 %

Styrelsen föreslås besluta

att godkänna Renhållningstaxan för år 2020 samt

att hemställa hos KF i respektive ägarkommun att besluta i enlighet med styrelsens förslag till Renhållningstaxa för år 2020.

Bilaga: Renhållningstaxa 2020